

холодних низьких парниках, в липні, живці акебії на початок жовтня того ж року вкоренились на 31%.

Висновки

Таким чином, Акебія п'ятірна в умовах дендропарку є слабо акліматизованим видом. Вона має низьку зимостійкість і слабку репродуктивну здатність. Але враховуючи дуже високу декоративність під час цвітіння і мізерний асортимент ліан в озелененні міст заходу України [3, с.50], а також можливість її вегетативного розмноження і здатність до швидкого відновлення після обмерзання (розміри як на батьківщині), акебію можна рекомендувати для вертикального озеленення в містах Івано-Франківщини. Її можна, зокрема, використовувати в парках для влаштування на південних схилах або біля південних фасадів будівель пергол (критих альтанок або алей).

1. Александрова М.С., Булыгин Н.Е., Воронилов В.Н. Методика фенологических наблюдений в ботанических садах СССР. – М.: Гл. ботан. Сад АН СССР. – 1975. – 27 с.
2. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные. Справ. пособие / Кожно Н.А., Каплуненко Н.Ф., Минченко Н.Ф. и др. – К.: Наукова думка – 1986. – 720 с.
3. Жирнов А.Д., Кучерявий В.П., Жилич І.К. Досвід та резерви вертикального озеленення на заході України. // Проблеми урбоекології і фітомеліорації. – Львів – 1991. – 50 с
4. Каппер В.Г. Об организации ежегодных систематических наблюдений над плодоношением древесных пород // Труды по лесному опытному делу. – М – 1930. – Вып. 8 – С 103-147.
5. Соколов С.Я. Современное состояние теории акклиматизации и интродукции растений // Интродукция растений и зеленое строительство. Тр. Ботан. Ин-та АН СССР – М.–Л., 1957. – Т.6. Вып. 5. – 34-42.

Research into the biological peculiarities of Akebia quinata Dcne. In the dendropark of the Precarpathian national University named after Vas Stefanyk. This very nice-looking species is recommended for green building in Ivano-Frankivsk District.

Оксана Куцела

КУЛЬТУРА *LEONORUS VILLOSUS* DESF. *GUINGUELOBATUS* V ДЕНДРОПАРКУ ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Вступ

Собача кропива п'ятилопатева – багаторічна трав'яниста рослина родини губоцвітих (*Lamiaceae*) [1, с. 417]. Природно зростає по всій Україні, любить пухкий ґрунт, засмічені місця, пустирі [2, с. 430].

Собача кропива в народній медицині здавна набула широкої популярності. В Х ст. її застосовували як заспокійливий, тонізуючий, стиму-

люючий і серцевий засіб. Для заспокоєння серцевих недуг використовують настоянку трави собачої кропиви на 20% -му спирті (30-40 крапель нараз).

Лікарська сировина – трава *Herba Leonuri cardiaceae*, містить алкалоїди, дубильні речовини, ефірну олію, органічні кислоти, вітаміни А, С, Е, і мінеральні солі (калій, натрій, сірка).

Препарати собачої кропиви п'ятилопатевої за характером дії на організм людини близькі до дії препаратів валеріани аптечної. Застосовують при підвищенні артеріального тиску, стенокардії, епілепсії. Слід зазначити, що препарати собачої кропиви при серцево-судинних неврозах і деяких інших захворюваннях серця діють ефективніше, ніж препарати валеріани лікарської або конвалії звичайної. Трава собачої кропиви є складником лікувального чаю при збудженні нервової системи і безсонні [3, с. 12].

Із 1989 р. собачу кропиву вирощують на ділянках Державного дендрологічного парку ім. З. Павлика.

Метою нашого дослідження було встановлення ритму сезонного розвитку собачої кропиви п'ятилопатевої.

Матеріали і методи

Нами було висіяно насіння собачої кропиви в два строки. Технологія вирощування як у більшості лікарських рослин досить проста. Розмножується вона висіванням насіння безпосередньо в підготовлений ґрунт, на ширину міжрядь 50 см. Насіння собачої кропиви добре переносить підзимовий посів.

Результати і обговорення

Таблиця 1. Ритм сезонного розвитку собачої кропиви в дендропарку.

Підзимовий посів	Весняне поновлення вегетації	Бутонізація	Цвітіння			Плодоношення		
			Початок	масове	кінець	Молодна стиглість	Воскова стиглість	Повна стиглість
18.09	24.04	14.06	20.06	26.06	18.07	01.08	13.08	26.08
Весняний посів 1 12.04	Початок сходів 27.04	16.06	27.06	03.07	24.07	06.08	18.06	28.08
Весняний посів 2 12.05	Початок сходів 09.06	19.08						

Насіння собачої кропиви було висіяно в другій декаді квітня, сходи з'явилися на 15-й день після посіву, бутонізація на 64-й день, цвітіння на 75-й, а плодоношення на 106-й день. Рослини собачої кропиви досягли 70-80 см заввишки. В одній рослині нараховувалось 280-300 насінин.

Аналогічно насіння собачої кропиви посіяно в другій декаді травня. Сходи з'явилися на 28-й день після посіву, рослини не цвіли, і досягли лише 30-35 см заввишки.

Висновки

На нашу думку, щоб отримати насіннєвий матеріал і якісну лікарську сировину, потрібно висівати собачу кропиву восени або ранньою весною.

1. Барбарич А.І., Бордзиловський Є.І., Брадів С.М. Визначник рослин УРСР. – К.–Харків: Держвидав сільськогосподарської літератури – 1950. – 927 с.
2. Носаль І. Від рослини до людини. – К.: Веселка. – 1992. – 532 с.
3. Фурдичко О. І., Паук М. Ф. Лікарські та медоносні рослини Галичини. – Львів: Світ. – 1998. – 125 с.

Here are the result of the research of the rhythm of season development of Leonurus villosus Desf. Guinguelobatus in in dendropark of the Precathian national university.

Мар'яна Іванишин

ФЛОРА POLYPODIORHYTA У ФЛОРИ ПАПОРОТЕПОДІБНИХ ГОРГАН

Вступ

Метою досліджень є повна інвентаризація, всебічний аналіз і розробка шляхів охорони і раціонального використання флори Папоротеподібних Горган. У відповідності з цим були поставлені такі завдання:

- 1) встановити видовий склад Папоротеподібних Горган;
- 2) визначити закономірності розповсюдження папоротей по території Горган;
- 3) виконати загальний (систематичний, екологічний, фітоценотичний, біоморфологічний) аналіз флори.

Новизна та актуальність полягає в тому, що спеціальні дослідження Папоротеподібних в Горганах не проводилися.

Результати досліджень повинні послужити основою для розробки заходів по раціональному використанню корисних і охороні рідкісних видів, встановлення мораторію на сфері діяльності людини, які ведуть до посилення антропогенного впливу на природно-історичні рослинні комплекси. Вони можуть бути використані при складанні регіональних флор і хорологічних атласів.